

Ilgaz Dağında Kış Turizm Talebi ve Gelişimi

Gülizar AKKUŞ

Kastamonu Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Bölümü,
gakkus@kastamonu.edu. ORCID: 0000-0001-9262-2680

Öz

Batı Karadeniz Bölgesi'nin en yüksek dağ kütlesi olan Ilgaz dağları, sahip olduğu doğal güzellik ve çeşitlilik sebebiyle 1976 yılında Milli Park ilan edilmiştir. Bu tarihten itibaren tesisleşmeye yönelik yatırımlar yapılan alanda en çok rağbet gören turizm türü kış turizmi olmuştur. Bu araştırmada Ilgaz dağının kış turizm talebi açısından geçirdiği değişim ve yakaladığı başarı oranı değerlendirilmiştir. Araştırmada doküman incelemesi yöntemi ile toplanan ikincil verilere başvurulmuştur. Ilgaz'daki tesislere gelen ziyaretçi sayıları, ziyaretçilerin ortalama geceleme ve kalış süreleri ile tesislerin doluluk oranlarının nasıl bir değişim geçirdiği değerlendirilmiştir. Bununla birlikte geçmiş verileri daha kapsayıcı bir şekilde değerlendirebilmek adına Ilgaz dağına ilişkin yayınlanmış turizm ile bağlantılı tüm haberler incelenmiştir. Sonuç olarak, Ilgaz dağının kış turizmi açısından son yıllarda artan bir ivme yakaladığı ancak 2015-2016 yılları itibarıyla bir gerileme yaşadığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Kış turizmi, Turizm talebi, Turizm gelişimi, Çankırı-Ilgaz Dağı.

JEL Sınıflandırma Kodları: Z30, Z31, Z33.

The Demand and Development of Winter Tourism on Ilgaz Mountain¹

Abstract

Ilgaz Mountains, the highest mountain mass of the Western Black Sea Region, was declared a National Park in 1976 due to its natural beauty and diversity. Since then, the area where the first facility investments were made has become the most popular tourism type winter tourism. In this research, the change and the success rate of the Ilgaz mountain in terms of winter tourism demand are evaluated. In the study, the secondary data collected by the method of document examination were applied. The number of visitors to the facilities, the average duration of stay and the length of stay and the occupancy rates of the facilities in Ilgaz were evaluated. In addition, all news related to Ilgaz mountain tourism has been examined in order to evaluate the past data in a more comprehensive way. As a result, the Ilgaz mountain has gained increased acceleration in recent years in terms of winter tourism, but a decline by 2015-2016.

Keywords: Winter tourism, Tourism demand, Tourism development, Çankırı-Ilgaz Mountain.

JEL Classification Codes: Z30, Z31, Z33.

¹ Extended abstract is presented at the end of the article.

Geliş Tarihi (Received): 27.06.2018 – Kabul Tarihi (Accepted): 29.03.2019

Atıfta bulunmak için/Cite this paper:

Akkuş, G. (2019). Ilgaz dağında kış turizm talebi ve gelişimi. Çankırı Karatekin Üniversitesi İİBF Dergisi. 9 (1), 1-27.

1. Giriş

Kış turizmi, genellikle dağlık ve karlı alanlarda kış sporlarına yönelik faaliyetlerin gerçekleştirilmesine dayalı bir turizm türü olup, sıklıkla kayak turizmi, dağ turizmi ya da kış sporları turizmi kavramları ile eş anlamlı kullanılmaktadır. Bu kavramlar kış turizmi kadar kapsayıcı olmamakla birlikte, kış turizmi olgusuna en yakını Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın da kullandığı kış sporları turizmi kavramıdır. Kış turizmi dağlık bölgelerin gelişimi ve özellikle bölgelerarası dengesizliklerin giderilebilmesi açısından oldukça önemli bir stratejidir. En olumsuz yönü bu bölgelerde alt yapı gelişiminin zorluğu sebebiyle daha fazla yatırıma ihtiyaç duyulmasıdır. Ancak dağlık bölgeler akılcı bir şekilde değerlendirilir ve doğru yatırımlar ile desteklenirse uzun vadede ülke ekonomisine önemli katkılar sunabilecek turistik destinasyonlara dönüşecektir. Alp dağlarını bu şekilde değerlendiren Avrupa ülkeleri şu an dünyanın en önemli kış turizm merkezleri haline gelmiştir (Mursalov, 2009, s. 21).

2018 yılı itibariyle 85 ülkede karla kaplı açık kayak alanı, 15 ülkede kapalı kayak merkezi ya da açık kuru pistler ile dünya genelinde toplam 100 ülkede kış turizmi faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Ancak büyük kış turizm merkezlerinin sayısı oldukça kısıtlı olup, 51 merkezin %80'i Alpler'dedir. %36 ile büyük çoğunluğu Alpler'de bulunan kayak merkezlerini %21 ile Amerika ve %19 ile Asya-Pasifik takip etmektedir. Dünya çapında 2.113 kayak merkezi bulunmakta ve 26.334 lift kullanılmaktadır. Son yıllarda kış turizmi açısından en belirgin gelişme kaydeden yerler Doğu Avrupa ve Çin olarak gösterilmektedir. Ancak Türkiye'nin de içinde bulunduğu dünyanın farklı bölgelerinde birçok küçük oyuncu olduğu da ifade edilmektedir.

Her geçen gün iklim değişikliği nedeniyle yıllık ziyaretçi sayıları değişse de ulaşılan veriler, günümüzde dünya çapında 400 milyon kayak turisti olduğunu göstermektedir. Bu turistlerin yalnızca 4 milyonu Ortadoğu ve Afrika'yı tercih ederken, buralardan yaklaşık 8 milyon kayak turisti diğer ülkelere gelir sağlamaktadır (Vanat, 2018, s. 11-16). Bu durum Türkiye'nin de içinde değerlendirildiği bu gruptaki ülkelerin kış turizmi merkezlerinin yeterince gelişmemesi sebebiyle iç turisti de kaybettiğini göstermektedir. Alpler'de ise tam tersi bir durum söz konusudur. Toplam kayak turistinin %43'ü Alpleri tercih ederken, bu bölgede yaşayan insanlardan yalnızca %15'i farklı ülkelere gitmektedir. Bu da gelirlerin ülke içinde kalmasını sağlamaktadır.

Türkiye, Avrupa'daki Alpler ile aynı zaman diliminde oluşmuş, Alp-Himalaya sıradağlarının uzantısı olan Beydağları, Toroslar, Balkanlar, Aladağlar, Munzurlar, Cilo, Sat ve Kaçkar dağlarına sahiptir. Aynı yüksekliğe ve aynı floraya sahip olmakla birlikte bu dağlar Alplerin iki, üç katı büyüklüğündedir. Bunun dışında birçok volkanik dağ bulunmakta, batısı Zeus'un dağları, doğusu Nuh'un gemisinin indiği yer olarak bilinen birçok mirasa da ev sahipliği yapmaktadır (İncekara, 1998, s. 18). Türkiye'nin kış turizmi arz potansiyeli bu

kadar yüksek olmasına rağmen, özellikle altyapı eksiklikleri sebebiyle hak ettiği konumu yakalayamadığı söylenebilir. Özellikle bu sebeple 2023 Turizm Stratejisinde kış turizmini geliştirmeye yönelik bir takım eylem planları hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur.

Türkiye’de toplam 60 kayak alanının %12’sinde beş ya da daha fazla lift bulunmaktadır. 807 bin ulusal kayakçıya sahip ülkeyi ortalama 1.200 bin kış turisti ziyaret etmektedir. Bu rakam içerisinde yabancıların oranı ise %15’dir. Yabancı turistler özellikle Rusya, Ukrayna ve İran’dan gelirken, Türk turistlerin kış turizmi amacıyla komşu ülkeler olan Azerbaycan, Bulgaristan, Gürcistan ve Irak’ı tercih ettiği söylenebilir (Vanat, 2018, s. 205).

Türkiye özellikle yaz turizmi açısından önemli bir turistik potansiyele sahip olsa da kış sezonunda ağırlanan turist sayısının turizm gelirine oransal etkisinin yaklaşık iki kat olduğu tespit edilmiştir (Çakmak ve Yılmaz, 2017, s. 90). Bu tip çalışmalar farklı dönemlerde ancak benzer sürelerde (Katkat ve Mızrak, 2010, s. 36) kış turizminin ülkeye yaz turizmine oranla daha fazla gelir getirdiğini açık bir şekilde göstermektedir. Özellikle 2000’li yıllardan sonra hız kazanan kış turizminde iç pazarın hacmi her geçen gün büyüse de döviz girişini arttırabilmek amacıyla yabancı turistleri çekebilecek kış turizm merkezlerini geliştirmeye odaklanılmalıdır.

Gelişmiş ülkeler tarafından kış turizmine önemli yatırımlar yapılmakta ve araştırmacılar konuyu derinlemesine incelemeye çalışmaktadır. Ancak Türkiye’de kış turizmi merkezlerinin çoğunda tek merkezli bir destinasyon yönetim örgütünden ziyade, tesislerin bireysel çabaları ile birtakım faaliyetleri yürüttüğü gözlenmektedir. Bununla birlikte, kış turizminin arz ettiği öneme rağmen akademik çevrelerden yeterince ilgi görmediği söylenebilir (Evren, 2016, s. 3-4).

Bu araştırmada ilk defa 1997 yılında kış sporları turizm merkezi ilan edilmiş, sahip olduğu flora ve fauna çeşitliliği sebebiyle koruma altına alınmış, Türkiye’deki rakiplerine kıyasla bakir bir kış turizmi destinasyonu olan Ilgaz’ın turistik talep açısından son on yıl içerisinde geçirdiği değişim ele alınmıştır. Çalışmada istatistikî verilerin ve destinasyona ilişkin bilgilerin tasnifi ile hem ilgili araştırmacıları hem de sektör paydaşlarını bilgilendirmek amaçlanmıştır.

2. Ilgaz Dağları Kış Turizm Merkezleri

Kastamonu havzası ile Devrez vadisi arasında batı-doğu yönünde uzanan Ilgaz Dağları, batı Karadeniz bölgesinin en yüksek dağ kütesidir. 2587 metre ile en yüksek zirvesi Büyük Hacet Tepesi, 2546 metre ile ikinci zirvesi Küçük Hacet Tepesidir (Dağdeviren, Özdemir ve Göker, 2017, s. 508). Yaklaşık 160 kilometrelik uzunluğa sahip olan (Öztürk ve Aydoğdu, 2012, s. 615) dağlık ve ormanlık bölgenin 1.088,61 hektarlık bölümü 1976 yılında Milli Park ilan edilmiştir. Milli parkın 750,86 hektarı Kastamonu, 337,75 hektarı Çankırı il

sınırları içerisinde bulunmaktadır (Dağdeviren vd., 2017, s. 508). Bu sebeple Ilgaz denildiğinde akla iki şehir de gelmekte ve Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölge (KTKGB)'lerinde hem Kastamonu hem de Çankırı ifadeleri kullanılmaktadır.

2018 yılı itibariyle Türkiye'de toplam 29 adet kış sporları turizm merkezi bulunmaktadır. Bu merkezlerin 9 tanesi faal olup, 7 tanesi tam anlamıyla hayata geçirilememiştir. Geriye kalan 13 merkezde ise herhangi bir mekanik tesis bulunmaması sebebiyle kış turizmi faaliyetlerine katılım gerçekleştirilememektedir. Bahsi geçen ilk 16 merkezden iki tanesi ise Ilgaz dağlarında bulunmaktadır. *Ilgaz dağları dışında bu kategorilerde başka herhangi bir destinasyonda iki turizm merkezi bulunmamaktadır.* Bu merkezlerden ilki, 1997 yılında ilan edilen (Göktaş ve Arpa, 2015a, s. 107; Şen ve Erkan Buğday, 2015, s. 217) Kastamonu Çankırı Ilgaz KTKGB faal olan turizm merkezi olup, 2006 yılında ilan edilen (Bakanlar Kurulu Kararı, 2006/11264) Çankırı Ilgaz Kadınçayırı Yıldıztepe KTKGB tam anlamıyla faal olmayan turizm merkezidir. 2012 yılında 450 yatak kapasitesi ve 1000 kişi/saat kapasiteli iki mekanik tesisi (Toy, 2013, s. 19) bulunan Ilgaz'ın, 2016 yılında Kastamonu Çankırı Ilgaz KTKGB'deki yatak kapasitesi 917'ye yükselmiş, iki mekanik tesis geliştirilerek 1593 metre uzunluğunda 1439 kişi/saat kapasiteli hale getirilmiştir. Aynı yıl Çankırı Ilgaz Kadınçayırı Yıldıztepe KTKGB ise 60 yatak kapasitesi ile 1588 metre uzunluğunda 1200 kişi kapasiteli bir mekanik tesis işletir hale gelmiştir (Koşan, 2016, s. 51). 2018 yılı itibariyle Kastamonu Çankırı Ilgaz KTKGB'nin yatak kapasitesi 1217 olup, 5983 metre uzunluğunda mevcut altı adet mekanik tesisi bulunmaktadır. Mevcut mekanik tesislerin kapasitesi ise saatte 5639 kişidir. Yine 2018 yılı itibariyle Çankırı Ilgaz Kadınçayırı Yıldıztepe KTKGB'nin yatak kapasitesi de artarak 80'e yükselmiştir (Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2018). Bu durum 2012 yılına göre Ilgaz dağlarındaki toplam yatak kapasitesinin yaklaşık üç katına, toplam tesis sayısının ise 3,5 katına çıktığını göstermektedir.

Ilgaz Dağı Milli Parkı'ndaki ilk tesisler 1980'li yılların sonlarında yapılmış ve o günden itibaren kış turizmi en çok rağbet gören turistik ürün çeşidi olmuştur. Ilgaz dağlarında kış sezonu Aralık-Mart ayları arasında yaklaşık 4 ay sürmektedir (Zeydan ve Sevim, 2008, s. 162-163). Alandaki kış sporları merkezleri Uluslararası Kayak Federasyonu standartlarına uygun olup, kuzey disiplini, Alp disiplini, biathlon ve snowboard gibi birçok kayak disiplini bir arada yapılabilmektedir (Dağdeviren vd., 2017, s. 510). Sezonda özellikle tatil dönemlerinde ve hafta sonlarında günlük ziyaretçi sayısı üç binin üzerine çıkmakta ve yakın illerden de günübirlikçiler gelmektedir (Göktaş ve Arpa, 2015a, s. 106-107; Göktaş ve Arpa, 2015b, s. 148). Ilgaz Dağları Milli Parkı iki şehre sınırı olması dolayısıyla Kastamonu'ya 40 km., Çankırı'ya 80 km. uzaklıktadır. Bunun yanı sıra Türkiye'nin en önemli iki metropolü olan Ankara'ya 200 km., İstanbul'a ise 550 km. mesafededir. Bu durum Ilgaz dağlarının özellikle

şehir stresinden uzaklaşmak için sadece hafta sonları bile ziyaret edilebilecek büyük bir potansiyel olduğunu gözler önüne sermektedir.

3. Yöntem

3.1. Araştırmanın Amacı

Ilgaz dağının kış turizmi potansiyeline ilişkin yapılmış akademik araştırmalar tarandığında, konuya ilişkin eski tarihli sayılabilecek bir çalışmaya (İbret, 2006) rastlansa da özellikle Ilgaz dağının ya da ilçesinin rekreasyonel turizm potansiyelini tespiti yönelik çalışmalar olduğu gözlenmiştir (Öztürk ve Aydoğdu, 2012; Dağdeviren vd., 2017; Göker ve Ünlüöner, 2017). Bununla birlikte destinasyonu ziyaret eden kış turistlerine (Göktaş ve Arpa, 2015b; Aydoğdu, Koç ve Koç, 2018) yönelik araştırmalara da rastlanmıştır. Çalışmaların ikisi hariç tamamı son üç yılda yapılmıştır. Bu durum aslında konunun önemine dair yeni bir farkındalık olduğunu göstermektedir. Ancak tarama esnasında istatistiki açıdan Ilgaz'a dair turizm verilerinin derlenerek değerlendirildiği ve dağın tarihsel süreç içerisindeki turizm potansiyelinin gelişimine dair yorumlamaların yapıldığı herhangi bir araştırma tespit edilememiştir. Bu sebeple araştırmada Ilgaz dağlarının kış turizmi talebi açısından geçirdiği değişimi ve gelişimi incelemek amaçlanmıştır.

3.2. Veri Toplama Yöntemi

Ilgaz dağının kış turizmi açısından geçirdiği değişimi inceleyebilmek amacıyla doküman incelemesi yöntemine başvurulmuştur. Doküman incelemesi, araştırılmak istenen konuya ilişkin bilgi içerikli yazılı materyallerin analizi olup, hangi veri kaynaklarının kullanılacağı araştırma problemi ile yakından ilişkilidir. Bu araştırmanın sorusu, amacı ile doğru orantılı olarak, Ilgaz dağının kış turizm talebi açısından yıllar içerisinde nasıl bir değişim geçirdiği üzerine kuruludur. Araştırmada doküman incelemesi dokümanlara ulaşma, orijinalliğini kontrol etme, dokümanları anlama, veriyi analiz etme ve veriyi kullanma olmak üzere beş aşamada uygulanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 189-200).

Öncelikle Ilgaz dağındaki tesislere ilişkin verilere ulaşılması planlanmıştır. Ilgaz ilçesi Çankırı iline bağlı olmakla birlikte Ilgaz Dağları Milli Parkının büyük bir bölümü (%69) Kastamonu sınırında kalmaktadır. Bu sebeple her iki il içerisinde de Ilgaz dağı oteli yer aldığı söylenebilir. Ilgaz dağında bulunan Çankırı sınırındaki oteller Ilgaz Doruk Otel (kapalı), Ilgaz Armar Otel, Yıldıztepe Ilgaz Otel, Ilgaz Derbent Otel, Ilgaz Akbak Tuz Hotel (Çankırı Valiliği, Konaklama, 2018), Olgassys Butik Otel iken, Etap Altınel Ilgaz Dağbaşı Otel ve Ferko Ilgaz Mountain Resort Kastamonu iline bağlı bulunmaktadır. Araştırmada hangi ile bağlı olduğuna bakılmaksızın doğrudan Ilgaz dağı tesislerine ilişkin verilere ulaşmak istense de Kültür ve Turizm Bakanlığı, kayak merkezlerinin bulunduğu şehirlere ya da ilçelerine ilişkin birtakım istatistiki veriler paylaşmaktadır. Bu

sebeple araştırmada Çankırı ili Ilgaz ilçesi verileri göz önünde bulundurulmuştur. Ancak 2014 yılı ve öncesine dair Ilgaz ilçesi verisi bulunmamaktadır. Bu tarihlerde sadece Çankırı-Merkez verileri paylaşıldığı için bu veriler dikkate alınmıştır. Çankırı'nın tamamında ise turizm işletme belgeli tesis sayısı altıdır. Bunlardan üçü merkezde bulunmakta olup, ikisi iki yıldızlı ve biri üç yıldızlı otel statüsündedir (Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, Turizm İşletme Belgeli Tesisler, 2018).

Araştırmada Çankırı-Ilgaz dağındaki tesislere gelen turist sayıları, ziyaretçilerin ortalama geceleme süreleri, ortalama kalış süreleri ve tesislerin doluluk oranlarına ilişkin verilere ulaşılmıştır. Veriler Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın turizm istatistikleri derlenerek elde edilmiştir. Kültür ve Turizm Bakanlığı bahsi geçen verileri ilk defa 2007 yılı itibariyle paylaşmaya başladığı için araştırma 2007 ve 2016 yılları ile sınırlandırılmıştır. 2017 yılı verileri henüz paylaşılmadığı için değerlendirmeye alınamamıştır. Bu sebeple Ilgaz dağı tesislerine dair son on yıllık veriler incelenmiştir. Ulaşılan veriler yıllık verilerden meydana gelmektedir. Fakat bölgenin turist potansiyelinin büyük bir bölümünün kış turistlerinden oluşması nedeniyle, verilerin kış sezonu ortalamalarına yakın oranlarda olduğu varsayımıyla hareket edilmiştir. Aksi takdirde aylık verilere ulaşılması mümkün olmadığı için dağın kış turizmi potansiyelinin değerlendirilemeyeceği kanısıyla hareket edilmesinin konuya ilişkin literatürü genişletme çabasını kısıtlayacağı düşünülmüştür. Bu sebeple araştırmanın Ilgaz ilçe verilerine dayanması ve verilerin yıllık olması hasebiyle iki kısıtı bulunmaktadır. Bununla birlikte turizm istatistikleri yanı sıra geçmiş verileri daha kapsayıcı bir şekilde değerlendirebilmek adına Ilgaz dağına ilişkin yayınlanmış turizm ile bağlantılı tüm haberler derlenmiştir. Bu sayede daha açıklayıcı bir bilgi aktarımı yapılması planlanmıştır. Verilere Google haberler bağlantısı üzerinden "Ilgaz dağı" anahtar kelimesi kullanılarak ulaşılmıştır. Tesislere ilişkin istatistiki veriler 2007 yılı ile başladığı için incelenen haberler de 1 Ocak 2007-31 Aralık 2017 tarihleri ile sınırlandırılmıştır. Yinelenen haberler çıkarılmış ve toplamda 14 sayfa haber değerlendirilmiştir. Değerlendirmeye alınan turizm ile ilişkili haberler içerikleri ile birlikte yıllara göre tasnif edilmiştir.

4. Bulgular

Çankırı genelinde beş otel, Ilgaz dağında ise altı otel bulunmaktadır. Bu tesislerin toplam yatak kapasitesi 972'dir. Ilgaz dağındaki tesislerin yatak kapasitesinin Çankırı otellerine oranı ise %56'dır. Bu oran Çankırı için yapılan bir değerlendirmede Ilgaz dağındaki tesislerin ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

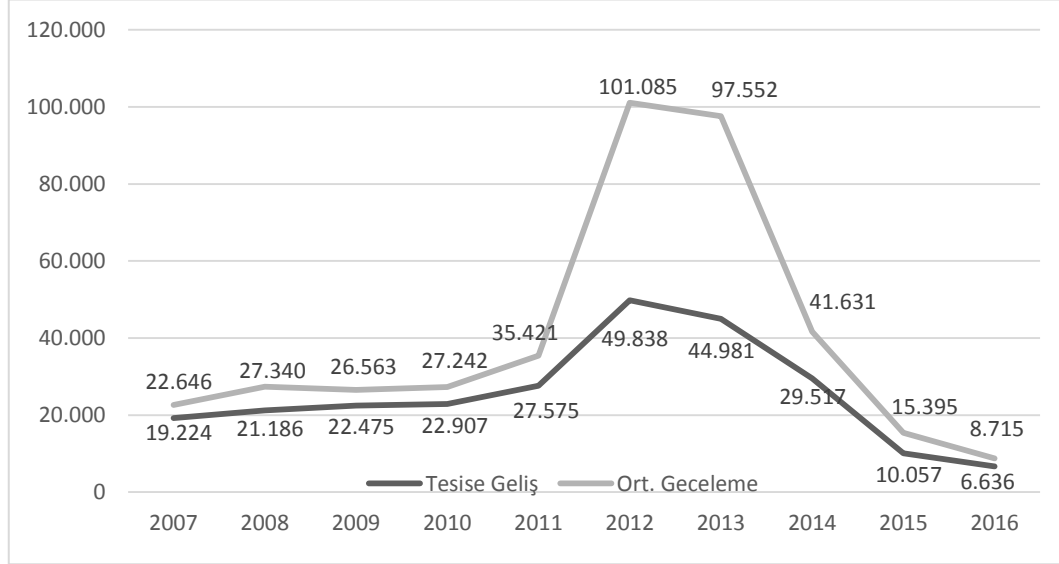
Ilgaz dağında bulunan otellerin oda sayısı toplam 211 olup, yatak kapasitesi 547'dir. 2018 yılı itibariyle KTKGB olarak Ilgaz dağının yatak kapasitesi 1297'ye yükselmiştir. Bu pastada Çankırı'nın payı ise yaklaşık %42 civarındadır.

Tablo 1: Ilgaz ve Çankırı Otellerine İlişkin Bilgiler

Ilgaz Otelleri	Oda Sayısı	Yatak kapasitesi
Ilgaz Doruk Otel**** (Kapalı)	58	152
Ilgaz Armar Otel (Butik otel)	24	80
Yıldıztepe Ilgaz Otel	34	110
Ilgaz Derbent Otel (Butik otel)	14	45
Ilgaz Akbak Tuz Otel****	34	59
Olgassys Butik Otel	36	101
<i>Toplam</i>	<i>211</i>	<i>547</i>
Çankırı Otelleri	Oda Sayısı	Yatak kapasitesi
Çankırı Koç Otel***	64	84
Çankırı Büyük Otel**	61	118
Sim Prestige Oteli**	48	84
Andinata Otel Şekerler Termal***	12	24
Kurşunlu Termal Otel****	96	115
<i>Toplam</i>	<i>281</i>	<i>425</i>

Veriler yazar tarafından derlenmiştir.

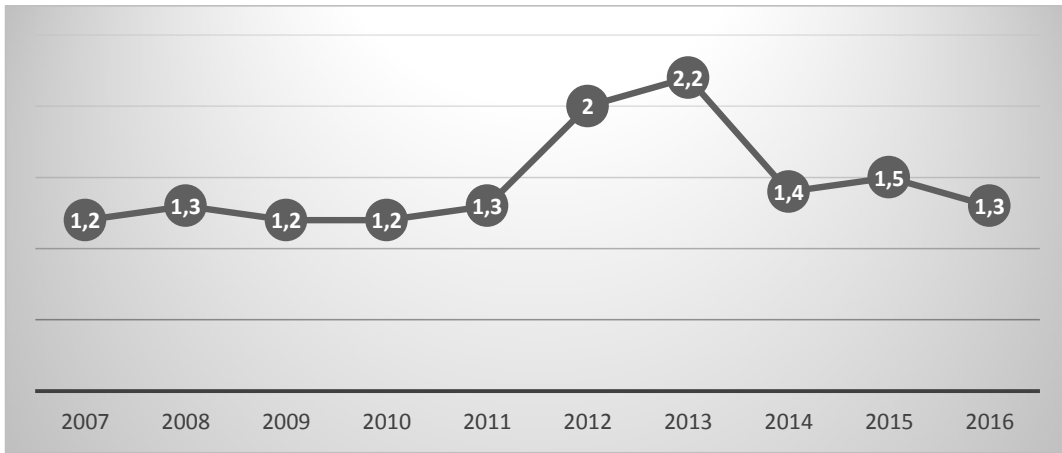
Tablo 1’de gösterilen tesislere ilişkin ziyaretçi sayıları ve ziyaretçilerin ortalama geceleme süreleri Grafik 1’de verilmiştir.

Grafik 1: Ilgaz Dağı Tesise Geliş Sayıları ve Ortalama Geceleme Süreleri

Grafik incelendiğinde genellikle iki değişken arasındaki ilişkin birbirine paralel ilerlediği gözlenmektedir. Ancak özellikle 2012 ve 2013 yıllarında aradaki farkın iyice açıldığı görülmektedir. 2012 yılında tesise geliş sayısı 49.838 iken, ortalama geceleme sayısı 101.085 olarak tespit edilmiştir. Benzer şekilde 2013 yılında

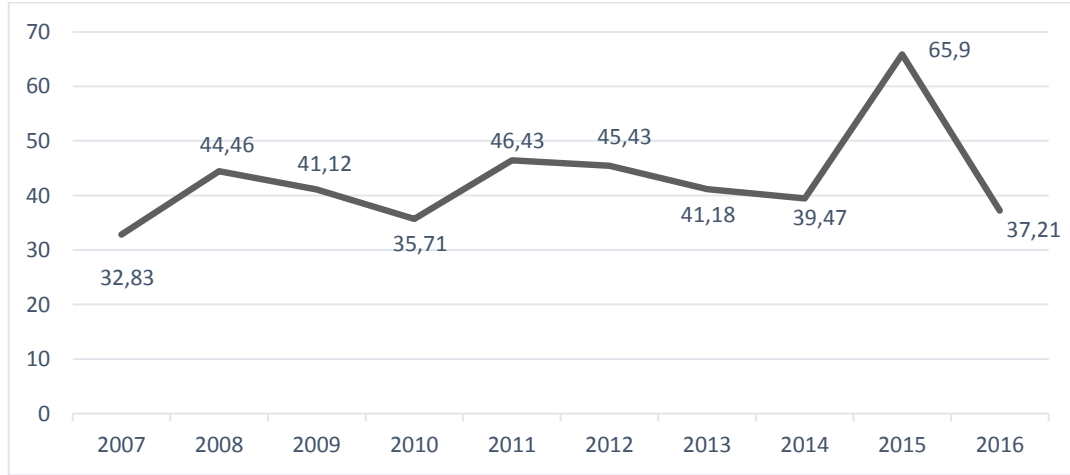
tesise geliş sayısı biraz gerileyerek 44.981, ortalama geceleme sayısı da 97.552 olarak kaydedilmiştir. Tesise geliş sayısındaki küçük bir artışa karşın ortalama geceleme sürelerinde büyük bir artış yaşanmıştır. Bu durum belirtilen tarihlerde tesise gelen kişilerin daha fazla geceleme yaptığını yani tesiste daha uzun süre kaldığını işaret etmektedir. Bunun sebebi o dönemde otellerin geceleme fiyatlarını düşürmesi ya da birtakım tutundurma faaliyetleri (promosyon) kaynaklı olabileceği gibi, gerçekleştirilen çeşitli festival ya da etkinlikler sebebiyle talebin artması kaynaklı olabilir. Grafik 2'ye bakıldığında bu durum teyit edilebilir hale gelmektedir. Öncesinde ve sonrasında ortalama kalış süresi 1 ila 1,5 gün arasında değişirken, 2012-2013 yıllarında iki günün üzerine çıkmıştır.

Grafik 2: Ilgaz Dağı Tesislerinde Ortalama Kalış Süresi

Özellikle 2012-2013 yıllarında ziyaretçilerin ortalama kalış süresi artmasına rağmen, tesislerin doluluk oranlarında kayda değer bir artış olmadığı Grafik 3'de açık bir şekilde görülmektedir. Hatta 2013 yılında 2012 yılına göre bir azalma bile tespit edilmiştir. 2013 yılı ortalama kalış süresinin en yüksek değere ulaştığı ancak doluluk oranının düşük olduğu bir senedir. Bu duruma tesisleri doldurabilmek amacıyla fiyatların düşürülmesi sebebiyet vermiş olabilir. İnsanlar daha fazla kalmış ancak tesisler tam anlamıyla doldurulamamıştır. Bununla birlikte doluluk oranları 2015 yılında %66 ile en yüksek değerine ulaşmıştır. 2016 yılında ise %37'lere gerilemiştir.

Grafik 3: Ilgaz Dağı Tesislerinin Doluluk Oranları

İlgaz dağı sahip olduğu kış turizmi potansiyeli sebebiyle Türkiye turizmi açısından oldukça önemli bir turistik destinasyon niteliği taşımaktadır. Tüm bu veriler değerlendirildiğinde destinasyonun özellikle son beş, altı yıldır dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir. 2011 yılından sonra yakaladığı ivmeyi 2014 yılı ile birlikte kaybetmeye başlamıştır. Bu durum özellikle tesise geliş sayıları, ortalama geceleme ve ortalama kalış sürelerinde yaşanmıştır. Ziyaretçilerin ortalama kalış sürelerini arttırmak tüm destinasyonların en büyük hedeflerinden biridir. Aslında bu durum kış turizmi destinasyonları açısından daha kolay uygulanabilir bir strateji olmakla birlikte sürdürülebilir bir politika ile de desteklenmesi gerekmektedir. Aksi takdirde Ilgaz'da yaşandığı gibi sadece geçici bir süreliğine hedeflere ulaşma söz konusu olacaktır.

Elde edilen istatistik veriler göz önüne alındığında birtakım inişli çıkışlı zamanlar olduğu tespit edilmiştir. Bu durumun nedenlerini daha açık bir biçimde sorgulayabilmek adına Ilgaz'a dair yayınlanmış turizm ile ilişkilendirilebilecek tüm haberler derlenmiştir. Değerlendirme sonucu belirlenen aralıktaki ilk haberin 2012 yılında yayınlandığı, haberlerde 2014 yılı ve sonrasında bir artış yaşandığı ancak 2017 yılında zirveye ulaştığı gözlenmiştir. 2012 yılında yayınlanan tek haber HaberTürk'te yayınlanırken, 2013 yılı haberlerinin tek kaynağı Haber7 olmuştur. 2014 yılında Milliyet gazetesinin haberleri daha baskın iken, 2015 yılında yerel kaynakların etkinliği göze çarpmaktadır. 2016 yılında ise hem yerel hem ulusal çeşitli basın kaynaklarının Ilgaz'a ilgisinin arttığı gözlenmektedir. Haberlere ilişkin derlenen detaylı bilgiler tablo aracılığıyla sunulmuştur.

Tablo 2: Yıllar İçerisinde Ilgaz Dağı'na İlişkin Yayınlanmış Turizm İle Bağlantılı Tüm Haberler

Tarih	Haber İçeriği	Haber Kaynağı
16 Ocak 2012	Ilgaz Dağı Kimin (Çankırı'nın mı, Kastamonu'nun mu?) Tartışması	HaberTürk
21 Ağustos 2013	Ilgaz Dağı Milli Parkı Ekosistem Tabanlı Orman Amenajman Planı çalışmasında yeni türler bulunmuştur. Ilgaz dağı sistemine kayıtlı olmayan beş yeni bitki türü (Geven, Eğreltiotu, Pamukotu, Ergeçsakalı, Kırreyhanı) ve dört yeni kelebek türü (Çokgözlü Geranyummavisi, Dumanlı Apollo, Ateş Bakırgüzeli, Anadolu Esmegözü) tespit edilmiştir.	Haber7
16 Aralık 2013	Yaban hayatını izlemek ve kaçak avcılığı önlemek amacıyla dağın çeşitli noktalarına MOBESE kameraları yerleştirilmiştir.	Haber7
25 Şubat 2014	Yılın ilk iki ayı kar yağışı yetersizliği kış turizmine engel olurken, bu tarih ile kar kalınlığı 65 cm.ye çıkmıştır.	Yerel kaynak
31 Ağustos 2014	Sürdürülebilir turizm planlama çalışması başlatılmıştır.	Milliyet
18 Ekim 2014	Ferko İnşaat, Ilgaz'a 22 milyar \$ yatırarak hem mevcut tesislerini yenileme hem de yeni otel projesini duyurmuştur.	Milliyet
7 Kasım 2014	Ilgaz dağına 25 km. mesafede Türkiye'nin ilk tuz oteli açılmıştır.	Milliyet
13 Kasım 2014	Ilgaz dağına Kastamonu ve Çankırı sınırlarında kalan bölümleri telesiyej sistemi ile birleştirecek, 3 bin metrelik pist duyurulmuştur.	Radikal
26 Kasım 2014	Yeni sezonun ilk karı	Milliyet
3 Ocak 2015	Yılbaşı tatilinin dört gün olması ve kar kalınlığının 60 cm.yi bulması sebebiyle tesisleri %100 doluluğa ulaşmıştır. Gününbirlikçi ziyaretçi sayıları oldukça fazladır.	Sözcü
18 Ocak 2015	Kar kalınlığı iki metreye ulaşmıştır. Sömeşt tatilinde %100 doluluk beklentisi oluşmuştur.	Yerel kaynak
6 Şubat 2015	Karakeçilik tepede telesiyej açılışı yapılmıştır.	Sözcü Yerel kaynak
6 Şubat 2015	Derbent şehitliği mevkiinde toprak kayması meydana gelmiştir.	Türkiye
8 Nisan 2015 13 Nisan 2015	Yılın ilk üç ayında Ilgaz dağı milli parkını 55 bin kişi ziyaret etmiştir.	Yerel kaynak TRT Haber
28 Ekim 2015	İlk kar yağmıştır.	Milliyet Yeni Akit
4 Kasım 2015	Türkiye'nin en uzun zipline hattı açılmıştır.	Yerel kaynak

Tablo 2: Yıllar İçerisinde Ilgaz Dağı'na İlişkin Yayınlanmış Turizm İle Bağlantılı Tüm Haberler (Devamı)

4 Aralık 2015	Kar kalınlığı 40 cm.ye ulaşmıştır.	Yerel kaynak
16 Ocak 2016	Çankırı Belediye Başkanı Ilgaz'ın yeterince tanıtılmadığını belirtmiştir.	Yerel kaynak
22 Nisan 2016	Dağa "İstiklal Yolu" yazılmıştır.	En Son Haber
23 Eylül 2016	Yılın ilk karı düşmüştür.	CNN Türk
26 Eylül 2016	Ilgaz Dağı Milli Parkı'nda "Mikroalemden Makroaleme Doğayı Keşfederek Öğreniyorum" TÜBİTAK projesine başlanmıştır.	Milliyet
4 Ekim 2016	Tripadvisor Türkiye'deki 22 Milli Parka 4.5-5 arası puan vermiştir. Ilgaz Dağı Milli Parkı 5 puan almıştır.	Hürriyet
29 Kasım 2016	Ilgaz'ın ikinci Davos olması için çalışıldığı belirtilmiştir.	Hürriyet
19 Aralık 2016	Kadınçayırında yayla turizmini geliştirmek için <i>orman köşkü</i> adı verilen yedi bungalow yapılmıştır.	Anadolu Ajansı
26 Aralık 2016	Ilgaz dağı tüneli açılmıştır.	Bianet
29 Aralık 2016	Kar yağışı Aralık ayı ortalaması üzerinde seyrederek 1.5 metreye ulaşmıştır.	Hürriyet

Bu araştırmada 2007-2016 yılları arasındaki turizm istatistikleri değerlendirilmiştir. Yukarıda sıralanan haberler, istatistiki verilerin yorumlanması açısından oldukça önemlidir. Ancak 2017 yılına ilişkin herhangi bir istatistiki veri yayınlanmamış olsa da destinasyonun gelişimini görebilmek açısından 2017 yılı haberlerinin de değerlendirilmesi uygun bulunmuştur. Bu sayede destinasyona ilişkin güncel çıkarımlar yapılabilecektir.

Tablo 3: 2017 Yılı İçerisinde Yayınlanan Haberler

Tarih	Haber İçeriği	Haber Kaynağı
15 Ocak	2. Geleneksel Hızlı Kızak Yarışları yapılmıştır. Altı ilden 66 sporcu katılmıştır.	Timeturk Sözcü
18 Ocak	Ilgaz Doruk Otel'in hala kapalı olmasının büyük bir dezavantaj yarattığı beyan edilmiştir.	Hürriyet
24 Ocak	Şehitler anısına Çankırı Ilgaz Dağı Küçük Hacet Kış Tırmanışı gerçekleştirilmiştir.	Hürriyet
14 Şubat	Sömestr tatilinde (15 günde) dağa 13.761 kişi giriş yapmıştır. Çankırı telesiyeden iki bin, Kastamonu telesiyeden 20 bin kişi yararlanmıştır.	Hürriyet
1 Mart	Çankırı Ilgaz dağı eteklerinde çıkan yangında iki hektar alan zarar görmüştür.	Star
8 Haziran	Ilgaz Doruk Otel'in yıkılıp Davos'a benzer büyük bir kongre merkezi yapmak istenildiği ifade edilmiştir.	Hürriyet

Tablo 3: 2017 Yılı İçerisinde Yayınlanan Haberler (Devamı)

12 Haziran	Hacet tepesinde 60 milyon yıllık deniz fosili bulunmuştur.	Sözcü Sputnik Türkiye CNN Türk Daily Sabah
16 Temmuz 17 Temmuz	15 Temmuz şehitleri adına Hacet tepesine 28 kişi ile zirve tırmanışı yapılmıştır.	Yerel kaynak Milliyet
1 Ağustos	Ilgaz dağı biyoçeşitlilik envanter çalışması başlatılmıştır.	Hürriyet
9 Ağustos	Dağda imar planı yenileme incelemesi yapılmıştır.	Hürriyet
22 Ağustos	Kadınçayırı Tabiat Parkı'na Türkiye'nin en uzun zipline hattı kurulmuştur.	Hürriyet
27 Ağustos	25-26 Ağustos tarihleri arasında 11. Ilgaz Dağı Kültür ve Sanat Festivali yapılmıştır.	Hürriyet
11 Eylül	On günlük Kurban Bayramı'nda milli parka toplam 1703 kişi giriş yapmıştır.	Hürriyet
22 Eylül	30 Eylül-1 Ekim arası Ulusal Yoga Federasyonu tarafından Yoga Festivali düzenleneceği duyurulmuştur.	Hürriyet
24 Eylül	1.Labirent Oryantiring Yarışları yapılmıştır. Dört kategoride 90 kişi katılmıştır.	Haber7
26 Ekim	Milli parktaki yön ve bilgilendirme tabelaları yenilenmiştir.	Hürriyet
30 Ekim	İlk kar yağmıştır.	Yerel kaynak
30 Ekim	13. Geleneksel Ilgaz Dağı Küçükhacet Cumhuriyet Tırmanışı gerçekleştirilmiştir.	Hürriyet
20 Kasım	Ilgaz'a sonbaharda fotoğraf meraklılarının geldiği bildirilmiştir.	Milliyet
6 Aralık	Türkiye Kayak Federasyonu kendi otelleri olan Ilgaz dağ tesislerinde toprak kayması tespit etmiştir. Tesisin boşaltılması istenmiş ama dikkate alınmamıştır.	Sözcü HaberTürk Milliyet Takvim Yerel kaynak
8 Aralık	Valilik yayınladığı yazıda tesislerde kayma olmadığını, iyileştirme çalışmaları yapılan alanlar olduğunu ifade etmiştir.	Hürriyet HaberTürk
26 Aralık 29 Aralık 31 Aralık	Üç günlük yılbaşı tatilinde oteller %100 doluluk oranına ulaşmıştır.	Hürriyet Yerel kaynak Milliyet

2017 yılında, önceki yıllara göre Ilgaz'a ilişkin çok daha fazla haber yapıldığı gözlenmiştir. Bu durum aslında destinasyona yapılan yatırımların ve tanıtım faaliyetlerinin arttırıldığına işaret etmektedir. Çünkü bu sayede Ilgaz daha çok habere konu olmuş ve hem yerel hem de ulusal basının dikkatini çekmiştir.

Haberlerin kaynağına bakıldığında toplam 22 haber içerisinde 14 haber yayınlayan Hürriyet gazetesi dikkat çekmektedir. Ancak en çok haber yapılan konuları yayınlayanlar arasında Hürriyet gazetesinin yer almadığı da gözlenmektedir. Beş farklı gazete ile en çok haber yapılan konu başlığı, Türkiye Kayak Federasyonu'nun tespit ettiği toprak kayması sonucu tesisin tahliyesinin istenmesi, ancak ilgililerin bunu göz ardı ettiği iddiası üzerinedir. Sansasyonel olması sebebiyle bu haberin birçok gazete tarafından yayınlanması olağan karşılanabilir. Bu haberin ardından Hacet tepesinde bulunan 60 milyon yıllık deniz fosili de hem yerli hem yabancı kaynaklarda ilgi gören haberler arasında yer almıştır.

5. Sonuç ve Öneriler

Ilgaz dağındaki ilk tesis yatırımları 1997 yılında gerçekleşse de Ilgaz'a ilişkin ilk istatistik veriler on yıl sonra paylaşılmaya başlanmıştır. 2007 ile 2010 yılları arasında tesise gelen ziyaretçi sayısı ortalama 21.500 iken, bu rakam 2011 yılında 27.000'e ulaşmıştır. Ziyaretçilerin ortalama kalış süreleri ise 2008 ve 2011 yıllarında 1,3'e çıkarken, arada kalan yıllarda 1,2'lerde seyretmiştir. Tesislerin doluluk oranları 2007 ve 2010 yıllarında %30'larda iken, 2008, 2009 ve 2011 yıllarında %40'lardadır. Bu tarihe kadar en büyük ivme ise %46,43 ile 2011 yılında yakalanmıştır.

Ilgaz dağı tesislerine gelen ziyaretçi sayılarının, ziyaretçilerin ortalama geceleme ve kalış sürelerinin ilk defa 2012 yılında keskin bir şekilde arttığı görülmektedir. Bu durumun bilinirliği ve popüleritesi artan Ilgaz'ın hangi şehre ait olduğuna yönelik tartışmaların da artmasına sebebiyet verdiği söylenebilir. Bu yılın ardından 2013 yılında Ilgaz dağının flora ve faunasını korumak, kaçak avcılığı önlemek için birtakım çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Yapılan bu çalışmalar artık Ilgaz'ın önemli bir değer olduğunun farkına varıldığına işaret eder. Bir destinasyonun korunabilmesi için öncelikle o bölge halkının bunun bilincinde olması gerekmektedir. Bu bilinci harekete geçiren en önemli faktörlerden biri de turizm faaliyetleridir. Ilgaz dağlarında da benzer bir durum yaşanmış ve ziyaretçi sayılarının artmasına paralel olarak milli parkı koruma içgüdüğü ön plana çıkmıştır. Turizm uzun vadede doğal değerleri yıpratması yanı sıra aslında bu değerlerin korunması fikrinin açığa çıkmasına sebebiyet veren oldukça önemli bir olgudur.

2014 yılının ilk aylarında yaşanan yetersiz kar yağışı kış turizmini oldukça olumsuz etkilemiştir. Bu sebeple 2012 ve 2013 yıllarında yakalanan başarı 2014 yılında sürdürülememiştir. Tesislere gelen ziyaretçi sayısı %30 oranında azalırken, ortalama geceleme oranı yarı yarıya düşmüştür. Ziyaretçilerin ortalama kalış süreleri ise 2,2'den 1,4'e gerilemiştir. Yaşanan gerilemeyi durdurabilmek amacıyla turizmi sürdürülebilir hale getirmeye yönelik projeler gündeme gelmiştir. Bölge halkını da kalkındırmayı amaçlayan ev pansiyonculuğu, yöresel ürün satışı gibi konularda Ilgaz dağında bulunan Bostan köyü halkı ile görüşmeler

düzenlenmiştir. Yıl sonuna doğru iki önemli yatırım kararı duyurulmuş ve tuz otelinin açılışı yapılmıştır. Tüm bu gelişmelerin Ilgaz dağının önceki yıllarda yakaladığı başarının devamlılığını sağlamaya yönelik stratejik atılımlar olduğu söylenebilir. Tabii bu yatırımların gerçekleşme durumu da beklenen başarı düzeyini büyük oranda etkilemektedir. Ferko inşaatın vaat ettiği yatırım ile Kastamonu ve Çankırı'yı birleştirecek telesiyej projesi başarı ile gerçekleştirilmiştir.

2015 yılında bir önceki yıla göre otellerin doluluk oranı yaklaşık %25 artmıştır. Çıkan haberler değerlendirildiğinde kar yağışının erken olmasının ve yıl içerisinde Ekim ayı sonunda dağın tekrar karla buluşmasının oldukça önemli olduğu söylenebilir. Bu durumu değerlendirmek isteyen ziyaretçiler fırsatı kaçırmamış ve özellikle tatil aralığı uzun olan yılbaşı ve sömestr tatillerinde oteller %100 doluluğa ulaşmıştır. Ancak buna rağmen ziyaretçi sayısı bir önceki yıla nazaran yaklaşık 20.000 azalmış, ortalama geceleme farkı ise iyice açılmıştır. Bu durumun en büyük sebebi, dağın en eski oteli olan Ilgaz Doruk Otel'in kapanması olabilir. Tesisin 2017 yılı itibariyle hizmet vermediği paylaşılmaktadır (Çankırı Valiliği, Konaklama, 2018). Ancak çıkan haberler incelendiğinde tesisin 2015 yılından bu yana ziyaretçi kabul etmediği anlaşılmaktadır. Bu durum 2015 yılındaki doluluk oranı patlamasını açıklayabilir. Çünkü 152 yatak kapasiteli bir otelin kapanması sebebiyle potansiyel müşterilerin diğer otellere kayması sonucu otellerin doluluk oranları yükselmiş olabilir. Günümüzde otelin yerine kongre merkezi inşa edilerek Ilgaz'ı Davos'a dönüştürmeye yönelik çalışmalar yürütüleceği duyurulmuştur.

Ilgaz'da bulunan tesislere bakıldığında ortalama %40 doluluk ile çalıştıkları söylenebilir. 2015 yılında büyük bir artış yaşansa da bu durumun geçici olduğu bir sonraki yıl açık bir şekilde ortaya çıkmıştır. 2016 yılında bir önceki yıla göre doluluk oranları çok keskin bir düşüş yaşamıştır. Bunun yanı sıra tesislere gelen ziyaretçi sayıları ve ortalama geceleme oranları da neredeyse yarı yarıya azalmıştır. Ziyaretçilerin ortalama kalış süreleri genel olarak dağ destinasyonunun ortalama rakamları içerisinde yer alsa da geceleme oranı oldukça düşük olduğu için turizm gelirlerinin büyük oranda düştüğü söylenebilir. Yılın yayınlanan ilk haberi ile aslında durumun farkında olduğu ve önlemeye yönelik birtakım adımlar atılmak istendiği hissedilmektedir. Bungalovlar yapılması, dağın Davos'a benzer bir yapıya kavuşturulması için projeler tasarlanması bunu açık bir biçimde ortaya koymaktadır. Tanıtım faaliyetlerine yönelik olarak Tripadvisor puanları duyurulmuştur. Ancak bu çabaların çoğunun Ilgaz dağında yaşanan turistik gerilemeye önlemeye yetmediği görülmektedir.

Tesislerde yaşanan gerilemeye nazaran günübirlikçi potansiyelinin devamlılığını koruduğu söylenebilir. Yapılmış çalışmalar incelendiğinde (Göktuğ ve Arpa, 2015a, s. 104), Ilgaz Kış Sporları Turizm Merkezi'nde bulunan mevcut liftler ile pistlerin %100 doluluk oranında kullanılabildiği ve mevcut kullanımların kapasitenin üzerinde olduğu saptanmıştır. Günde 1191 ziyaretçilik fiziko-sosyal

kapasitenin aşıldığı ve kapasite üstü kullanımların azaltılması yönünde birtakım tedbirlerin alınması gerektiği iddia edilmiştir. Bununla birlikte bir diğer araştırmada, Ilgaz dağına gelen ziyaretçilerin rekreasyon deneyim kalitesini doğal faktörlerin arttırdığı, ancak özellikle hafta sonlarında oluşan kalabalığın azalttığı tespit edilmiştir. Özellikle hizmet tesislerindeki ve pistlerdeki kalabalığın arttığı, lift önlerinde oluşan kuyrukların uzadığı, üstyapı ve sıhhi tesisler ile otopark alanlarının yetersiz kaldığı belirtilmiştir (Göktuğ ve Arpa, 2015b, s. 146). Bu sonuçlara benzer şekilde ziyaretçilerin ulaşım, hava şartları, aşırı kalabalık ve fiziki yetersizlikten şikayetçi olduklarını tespit eden araştırmalar da mevcuttur (Göker ve Ünlüönen, 2017, s. 60). Bununla birlikte Ilgaz Kayak Merkezi'ni ziyaret eden yerli turistlerin kayak olanaklarından, konaklama ve yiyecek-içecek işletmelerinin sunduğu ürün ve hizmetlerden genel olarak memnun kaldıkları, buna karşın alışveriş olanaklarından memnun kalmadıkları ortaya konmuştur (Aydoğdu vd., 2018, s. 207).

Ilgaz dağındaki oteller bir türlü beklenen doluluk oranını ve geceleme sayısını yakalayamazken, mekanik tesislere yönelik büyük bir yoğunluk yaşandığı ziyaretçi deneyimleri ile saptanmıştır. Bu durum Ilgaz'ın daha çok günübirlikçiler tarafından ziyaret edildiği gerçeğini büyük oranda doğrulamaktadır. Özellikle çevre illere yakınlığı bu durumu tetiklemektedir. Bununla birlikte 2016 yılı sonunda tamamlanan tünel ile ulaşım hızlandığı ve kolaylaştığı için bu durumun kendiliğinden farklılaşmasını beklemek proaktif bir yaklaşım olmayacaktır. Geleceğin öngörülerek çeşitli tanıtım faaliyetlerinin planlanması, konaklama tesisleri ve mekanik tesislerin ortak birtakım uygulamalar ya da promosyonlar ile teşvik edilmesi gerekmektedir. İnsanların günübirlik olarak Ilgaz dağına ulaşım için harcadıkları meblağa yakın bir fiyatlama politikası ile ziyaretçilerin konaklama olanağını düşünmesi sağlanabilir.

Genellikle insanların Ilgaz dağına kış turizmi amacıyla ziyaret ettiği, daha çok bekar ve genç kişiler tarafından rağbet gördüğü söylenebilir (Göker ve Ünlüönen, 2017, s. 60). Bu kitlenin dikkatini çekecek, özellikle tesislerde konaklayan insanların yararlanmasına daha uygun olan birtakım gece konserleri ya da festivaller ile tesislerin doluluk oranlarına katkı sunulabilir. Aksi takdirde tesise gelişler azalmakla kalmayacak, uzun vadede konaklama tesisleri kapanma tehlikesi ile karşı karşıya kalacaktır. Bu sebeple kış turizmine dair etkinlikler çeşitlendirilerek turistlerin bölgeye ilgisi uzun süreli hale getirilmeye çalışılmalıdır. Aksi takdirde yalnızca günlük faaliyetlerdeki mekanik tesislerin kullanımı yoğunluk kazanırken, özellikle konaklama işletmeleri bu pastadan hak ettiği payı alamayacaktır. Bu nedenle bölgedeki tesisler hem yerli hem de yabancı ziyaretçilere farklı bir deneyim yaşatmaya odaklanmalıdır. Kış turizmi adrenalin sporlarını bünyesinde barındırması sebebiyle zaten büyük bir farklılık taşımaktadır. Ancak bu deneyimler ne kadar unutulmaz hale gelirse ziyaretçiler bu destinasyona o kadar bağımlı hale gelecektir.

2017 yılında yayınlanan haberler incelendiğinde, yılbaşı tatilinde tesislerin %100 doluluğa ulaştığı belirtilmektedir. Araştırmada sömestr tatilinde dağa giriş yapan ve telesiyeyden yararlanan ziyaretçi sayıları paylaşılmıştır. Bu durum yine günübirlikçilerin sayısının yoğun olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte Kurban Bayramı'nda dağa giriş yapan ziyaretçi sayısı paylaşılmıştır. Bu dönemlerde özellikle dağı manzara, yürüyüş ya da piknik faaliyeti sebebiyle ziyaret eden insanlar bulunduğu bilinmektedir. Veriler, Ilgaz dağındaki tesislerin sadece birkaç günlük sürede tam kapasite çalıştığını göstermektedir. Bu durum Ilgaz'ın gelişiminin önündeki en büyük engel olabilir. Çünkü insanların zihninde günübirlik ziyaret edilecek bir yer olarak kalmaya devam ettiği müddetçe turizmden hak ettiği kazancı sağlayamayacağı gerçektir. Kış turizmi önemli altyapı yatırımlarını gerektirmektedir. Ilgaz dağı, kış turizmi merkezi ilan edilmiş ve o günden bu yana çokça yatırım yapılmıştır. Bu yatırımların karşılığının da ancak konaklama tesislerine girişler ile ölçülebileceği söylenebilir.

2017 yılında Ilgaz dağının tanıtımına katkı sunmak, bilinirliğini arttırmak amacıyla birçok faaliyet gerçekleştirilmiştir. İlk defa yoga festivali, oryantiring yarışları düzenlenmiştir. Bunun yanı sıra özellikle Karadeniz'de ziyaretçilere farklı bir deneyim yaşatmak amaçlı sıklıkla kullanılan zipline hattı kurulmuştur. Gelenekselleştirilmesi amaçlanan hızlı kızak yarışları düzenlenmiştir. Dağda imar yenileme çalışmaları başlatılmış, bulunan fosilin de muhtemel katkısı ile biyoçeşitlilik envanteri çıkarılmasına karar verilmiştir. Tüm bu faaliyetler Ilgaz dağının sahip olduğu güzellikleri de koruyarak turistik faaliyetlerin çeşitlendirilmesine çalışıldığını göstermektedir. Bununla birlikte turistler için büyük önem arz eden işaretler ve sinyalizasyona dair birtakım yenileme çalışmaları yürütülmüştür.

Ilgaz ilçesi Çankırı iline bağlı olsa da Ilgaz dağı iki şehir arasında kalması sebebiyle hem Çankırı hem de Kastamonu açısından büyük önem arz etmektedir. Ilgaz dağına ilişkin istatistiki veriler Çankırı-Ilgaz başlığı altında değerlendirilmektedir. Ancak Ilgaz'ın Kastamonu sınırında kalan kısmında da birçok tesis bulunmakta ve turizm faaliyetleri yürütülmektedir. Bu durum Ilgaz'ın bir bütün olarak değerlendirilebilmesini engelleyen en öncül değişkendir. Bunu ortadan kaldırabilmek ve Ilgaz dağına fayda sağlanmak isteniyorsa, her iki şehrin paydaşlarının fikir birliğine vararak ortak bir amaç ile hareket etmesi ve alınan her kararın ortaklaşa yürütülmesi oldukça önemlidir. Bununla birlikte iki şehrin turizm paydaşları bir araya gelerek Ilgaz'ı kalkındırmayı ortak ilke edinen bir destinasyon yönetim örgütü kurmaya çabalamalıdır. Bu sayede daha sağlam veriler elde edilerek destinasyon daha sağlıklı bir şekilde değerlendirilebilecek ve gelişimine sunulacak her katkı daha objektif bir şekilde ele alınabilecektir.

Kaynakça

- Aydoğdu, A., Koç, Y. Z. ve Koç, D. E. (2018). Yerli ziyaretçilerin Ilgaz dağı destinasyonunu tekrar ziyaret etme niyetleri üzerine bir araştırma. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(1), 207-226.
- Çakmak, F. ve Yılmaz, Ö. (2017). *Turizmin sürdürülebilirliği açısından kış turizmi. 1st International Sustainable Tourism Congress* (s. 90-99) içinde. 23-25 Kasım 2017, Kastamonu.
- Dağdeviren, A., Özdemir, H. ve Göker, G. (2017). Ilgaz ilçesinin turizm potansiyeli. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 5(4), 504-533.
- Evren, S. (2016). *Türkiye’de kış turizmi destinasyonlarının rekabetçi konumlandırması* (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>. veri tabanından erişildi (Tez no: 432496)
- Göker, G. ve Ünlüöner, K. (2017). Açık alanda yapılan doğa temelli rekreatif etkinliklere yönelik bir alan araştırması (Ilgaz Dağı Milli Parkı örneği). *Journal of Recreation and Tourism Research*, 4(3), 60-68.
- Göktuğ, T. H. ve Arpa, N. Y. (2015a). Korunan alanlar yönetimi bağlamında kayak merkezlerinin fiziksel ve sosyal taşıma kapasitelerinin analizi: Ilgaz Dağı Milli Parkı, Ilgaz Kış Sporları Turizm Merkezi. *Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 15(1), 104-119.
- Göktuğ, T. H. ve Arpa, N. Y. (2015b). Ziyaretçi yönetimi bağlamında Ilgaz Dağı Milli Parkı’nda rekreasyon deneyim kalitesinin saptanması. *Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 15(1), 146-161.
- İbret, Ü. (2006). Ilgaz dağlarında kış turizmi. *Türk Coğrafya Dergisi*, 44, 61-78.
- İncekara, A. (1998). Doğu Anadolu’da kış turizmi gelişme olanakları. İstanbul Ticaret Odası, Yayın No: 1998-18, İstanbul.
- Katkat, D. ve Mızrak, O. (2010). Yaz ve kış turizmlerinin Türkiye ekonomisine katkılarının karşılaştırılması. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8(4), 32-39.
- Koşan, A. (2016). *Kış turizmi, olası gelişmeler ve başarı faktörleri. I. Ulusal Alternatif Turizm Kongresi* (s. 46-64) içinde. 7-9 Nisan 2016, Erzincan Üniversitesi Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu Yayınları, Yayın No: 1.

- Mursalov, M. (2009). *Bir turistik ürün çeşitlendirmesi olarak kış turizmi ve kış turizmi açısından Azerbaycan'ın Guba-Haçmaz Turizm bölgesinin arz potansiyeli* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>. veri tabanından erişildi (Tez no: 239088).
- Öztürk, S. ve Aydoğdu, A. (2012). *Ilgaz Dağı Milli Parkı'nın rekreasyonel olanakları. I. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi* (s. 611-628) içinde. 12-15 Nisan 2012, Kemer, Antalya.
- Şen, G. ve Erkan Buğday, S. (2015). Kastamonu ilinde çeşitli statülerde koruma ve kullanma amaçlı belirlenmiş alanlar. *Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 15(2), 214-230.
- T.C. Çankırı Valiliği. (2018). *Konaklama tesisleri*. Erişim adresi: <http://www.cankiri.gov.tr/konaklama>.
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü. (2007-2016). *İşletme belgeli tesisler*. Erişim adresi: <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,9857/isletme-belgeli-tesisler.html>.
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü. (2018). *Turizm işletme belgeli tesisler*. Erişim adresi: <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,9579/turizm-tesisleri.html>.
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü. (2018). *Kış sporları turizm merkezlerine ilişkin genel bilgiler*. Erişim adresi: <http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR,10177/kis-sporlari-turizm-merkezlerine-iliskin-genel-bilgiler.html>.
- Toy, H. (2013). *Kayak merkezi müşterilerinin tatmin düzeylerinin bazı demografik değişkenlerle ilişkisinin karşılaştırılması* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>. veri tabanından erişildi (Tez no: 337187).
- Vanat, L. (2018). *2018 international report on snow & mountain tourism, overview of the key industry figures for ski resorts*, 10th Edition, ISBN: 978-2-9701028-4-7.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Genişletilmiş 10. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Zeydan, Ö. ve Sevim, B. (2008). *İklim değişikliğinin kış turizmine etkileri, TMMOB İklim Değişikliği Sempozyumu, Küresel İklim Değişikliği ve Türkiye* (s. 156-171) içinde. 13-14 Mart 2008, Ankara.

2006/11264 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı. (2006, 8 Aralık). Resmî Gazete. (Sayı: 26370). Erişim adresi: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/12/20061208-8.htm>.

Haber Kaynakları

Anonim. (2012, 16 Ocak). Nemrut ve Ilgaz Dağı kimin? Tartışma büyüyor... *Habertürk*. Erişim adresi: <http://www.haberturk.com/polemik/haber/706311-nemrut-ve-ilgaz-dagi-kimin-tartisma-buyuyor#>.

Anonim. (2013, 21 Ağustos). Ilgaz Dağı Milli Parkında yeni türler bulundu. *Haber7*. Erişim adresi: <http://www.haber7.com/hayvanlar-alemi/haber/1064872-ilgaz-dagi-milli-parkinda-yeni-turler-bulundu>.

Anonim. (2013, 16 Aralık). Ilgaz Dağı 24 saat izleniyor. *Haber7*. Erişim adresi: <http://www.haber7.com/yasam/haber/1106211-ilgaz-dagi-24-saat-izleniyor>.

Anonim. (2014, 25 Şubat). Ilgaz Dağı'nda kar kalınlığı 65 santimetre. *Haberler.com*. Erişim adresi: <https://www.haberler.com/ilgaz-dagi-nda-kar-yagisi-5714372-haberi/>.

Anonim. (2014, 31 Ağustos). Ilgaz Dağı'nda sürdürülebilir turizm planlama çalışması başlatıldı. *Milliyet*. Erişim adresi: <http://www.milliyet.com.tr/ilgaz-dagi-nda-surdurulebilir-turizm-kastamonu-yerelhaber-360326/>.

Anonim. (2014, 18 Ekim). Ilgaz'ın zirvesine 22 Milyon \$ yatırıyor, *Milliyet*. Erişim adresi: <http://www.milliyet.com.tr/ilgaz-in-zirvesine-22-milyon-ekonomi/detay/1956238/default.htm>.

Anonim. (2014, 7 Kasım). Türkiye'de ilk olan "Tuz Otel" hizmete açıldı. *Milliyet*. Erişim adresi: <http://www.milliyet.com.tr/turkiye-de-ilk-olan-tuz-otel-hizmete-kastamonu-yerelhaber-462129/>.

Anonim. (2014, 13 Kasım). Ilgaz Dağı'ndaki kayak pistlerinin uzunluğu 3 bin metreye çıkacak. *Radikal*. Erişim adresi: <http://www.radikal.com.tr/cankiri-haber/ilgaz-dagindaki-kayak-pistlerinin-uzunlugu-3-bin-metreye-cikacak-1229814/>.

Anonim. (2014, 26 Kasım). Ilgaz'a erken yağan kar turizmcileri sevindirdi, *Milliyet*. Erişim adresi: <http://www.milliyet.com.tr/ilgaz-a-erken-yagan-kar-turizmcileri-cankiri-yerelhaber-493310/>.

- Anonim. (2015, 3 Ocak). Ilgaz'da kayak keyfi. *Sözcü*. Erişim adresi: <https://www.sozcu.com.tr/2015/gunun-icinden/ilgazda-kayak-keyfi-698669/>.
- Anonim. (2015, 18 Ocak). Hafta sonu dolup taşan Ilgaz, sömestr tatiline hazır. *Haberler.com*. Erişim adresi: <https://www.haberler.com/hafta-sonu-dolup-tasan-ilgaz-somestr-tatiline-6878764-haberi/>.
- Anonim. (2015, 6 Şubat). Ilgaz Dağı'na telesiyej hizmete girdi. *Sözcü*. Erişim adresi: <https://www.sozcu.com.tr/2015/gunun-icinden/ilgaz-dagina-telesiyej-hizmete-girdi-735472/>.
- Anonim. (2015, 6 Şubat). Ilgaz Dağı'ndaki heyelan d-765 karayolunu trafiğe kapadı. *Türkiye Gazetesi*. Erişim adresi: <http://www.turkiyegazetesi.com.tr/yasam/232068.aspx>.
- Anonim. (2015, 6 Şubat). Ilgaz Dağına telesiyej hizmete girdi. *Haberler.com*. Erişim adresi: <https://www.haberler.com/ilgaz-dagi-na-telesiyej-hizmete-girdi-6940915-haberi/>.
- Anonim. (2015, 8 Nisan). Ilgaz Dağı Milli Parkı'na 3 ayda 55 bin ziyaretçi. *Haberler.com*. Erişim adresi: <https://www.haberler.com/ilgaz-dagi-milli-parki-na-3-ayda-55-bin-ziyaretci-7170317-haberi/>.
- Anonim. (2015, 13 Nisan). Ilgaz Dağı Milli Parkı'na ziyaretçi akını, *TRT Haber*, Erişim adresi: <http://www.trthaber.com/haber/yasam/ilgaz-dagi-milli-parkina-ziyaretci-akini-178388.html>.
- Anonim. (2015, 28 Ekim). Ilgaz Dağı'na mevsimin ilk karı yağdı. *Yeni Akit*. Erişim adresi: <https://www.yeniakit.com.tr/haber/ilgaz-dagina-mevsimin-ilk-kari-yagdi-103138.html>.
- Anonim. (2015, 28 Ekim). Ilgaz Dağı'na mevsimin ilk karı yağdı. *Milliyet*. Erişim adresi: <http://www.milliyet.com.tr/ilgaz-dagi-na-mevsimin-ilk-kari-yagdi-kastamonu-yerelhaber-1037104/>.
- Anonim. (2015, 4 Kasım). Türkiye'nin en uzun zipline hattı Çankırı'da açıldı. *Haberler.com*. Erişim adresi: <https://www.haberler.com/turkiye-nin-en-uzun-zipline-hatti-cankiri-da-7846980-haberi/>.
- Anonim. (2015, 4 Aralık). Ilgaz Dağı'nda kar kalınlığı 40 santime ulaştı. *Haberler.com*. Erişim adresi: <https://www.haberler.com/ilgaz-dagi-nda-kar-kalinligi-40-santime-ulasti-7940139-haberi/>.

- Anonim. (2016, 16 Ocak). Başkan Dinç: Ilgaz, yeteri kadar tanıtılmıyor. *Haberler.com*. Erişim adresi: <https://www.haberler.com/baskan-dinc-ilgaz-yeteri-kadar-tanitilmiyor-8068403-haberi/>.
- Anonim. (2016, 22 Nisan). Ilgaz Dağı'na İstiklal Yolu yazdılar. *En Son Haber*. Erişim adresi: <http://www.ensonhaber.com/ilgaz-dagina-istiklal-yolu-yazdilar-2016-04-23.html>.
- Anonim. (2016, 23 Eylül). Ilgaz Dağı'na ilk kar düştü. *CNN Türk*. Erişim adresi: <https://www.cnnturk.com/turkiye/ilgaz-dagina-ilk-kar-dustu>.
- Anonim. (2016, 26 Eylül). Ilgaz Dağı Milli Parkı, önemli bir projeye ev sahipliği yapacak. *Milliyet*. Erişim adresi: <http://www.milliyet.com.tr/ilgaz-dagi-milli-parki-onemli-bir-projeye-kastamonu-yerelhaber-1568437/>.
- Anonim. (2016, 4 Ekim). Uluslararası seyahat sitesinden Ilgaz Dağı'na 5 yıldız. *Hürriyet*. Erişim adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/uluslarasi-seyahat-sitesinden-ilgaz-dagina-5-y-40239538>.
- Anonim. (2016, 29 Kasım). Ilgaz Dağı'nın "İkinci Davos" olması isteği, *Hürriyet*. Erişim adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/ilgaz-daginin-ikinci-davos-olmasi-istegi-40291977>.
- Anonim. (2016, 19 Aralık). Ilgaz Dağı'nda turizm "orman köşkleri" ile geliştirilecek. *Anadolu Ajansı*. Erişim adresi: <https://www.aa.com.tr/tr/yasam/ilgaz-daginda-turizm-orman-koskleri-ile-gelistirilecek/709295>.
- Anonim. (2016, 26 Aralık). Ilgaz tüneli açıldı. *Bianet*. Erişim adresi: <https://bianet.org/bianet/ekonomi/182087-ilgaz-tuneli-acildi>.
- Anonim. (2016, 29 Aralık). Ilgaz'da kar yağışı Aralık ayı ortalamasının üzerinde. *Hürriyet*. Erişim adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/ilgazda-kar-yagisi-aralik-ayi-ortalamasinin-uz-40321319>.
- Anonim. (2017, 15 Ocak). Kastamonu'da Ilgaz 2. Geleneksel Hızlı Kızak Yarışları, *Timeturk*. Erişim adresi: <https://www.timeturk.com/kastamonu-da-ilgaz-2-geleneksel-hizli-kizak-yarisleri/haber-453900>.
- Anonim. (2017, 15 Ocak). Kastamonu haberi: Metin Feyzioğlu Ilgaz'da kızakla kaydı. *Sözcü*. Erişim adresi: <https://www.sozcu.com.tr/2017/gundem/son-dakika-haberi/metin-feyzioglu-ilgazda-kizakla-kaydi-1623781/>.
- Anonim. (2017, 18 Ocak). Turizmci Aydaş: Doruk Otel'in kapalı olması üzüntü verici, *Hürriyet*. Erişim adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/turizmci-aydas-doruk-otelin-kapali-olmasi-uzu-40339560>.

- Anonim. (2017, 24 Ocak). Şehitler anısına Ilgaz Dağı'na zirve tırmanışı, *Hürriyet*. Erişim adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/sehitler-anisina-ilgaz-dagina-zirve-tirmanisi-40344856>.
- Anonim. (2017, 14 Şubat). Ilgaz Dağı Milli Parkı'nın sömestr trafiği 14 bin ziyaretçi, *Hürriyet*. Erişim adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/ilgaz-dagi-milli-parkinin-somestr-trafigi-14-b-40365783>.
- Anonim. (2017, 1 Mart). Ilgaz Dağı eteklerinde orman yangını. *Star Gazetesi*. Erişim adresi: <http://www.star.com.tr/guncel/ilgaz-dagi-eteklerinde-orman-yangini-haber-1192091/>.
- Anonim. (2017, 8 Haziran). Milletvekili Akbaşoğlu, Ilgaz'ı Davos yapmak için çalışıyoruz, *Hürriyet*. Erişim adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/milletvekili-akbasoglu-igazi-davos-yapmak-ic-40484043>.
- Anonim. (2017, 12 Haziran). Tam 60 milyon yıllık! Ilgaz Dağı'nda bulundu... *Sözcü*. Erişim adresi: <https://www.sozcu.com.tr/2017/gundem/tam-60-milyon-yillik-ilgaz-daginda-bulundu-1890858/>.
- Anonim. (2017, 12 Haziran). Ilgaz Dağı'nda 60 milyon yıllık deniz fosili bulundu. *Sputnik Türkiye*. Erişim adresi: <https://tr.sputniknews.com/turkiye/201706121028855600-ilgaz-dagi-60milyon-yillik-fosil/>.
- Anonim. (2017, 12 Haziran). Ilgaz Dağı'nda 60 milyon yıllık deniz fosili bulundu. *CNN Türk*. Erişim adresi: <https://www.cnnturk.com/yasam/ilgaz-daginda-60-milyon-yillik-deniz-fosili-bulundu>.
- Anonim. (2017, 12 Haziran). 60 million-year-old marine fossils found in Northern Turkey. *Daily Sabah*. Erişim adresi: <https://www.dailysabah.com/history/2017/06/12/60-million-year-old-marine-fossils-found-in-northern-turkey>.
- Anonim. (2017, 16 Temmuz). 15 Temmuz Şehitlerini anmak için Ilgaz Dağı'na tırmandılar. *Haberler.com*. Erişim adresi: <https://www.haberler.com/15-temmuz-sehitlerini-anmak-icin-ilgaz-dagi-na-9839318-haberi/>.
- Anonim. (2017, 17 Temmuz). 15 Temmuz Şehitleri için Ilgaz Dağı'na tırmandılar. *Milliyet*. Erişim adresi: <http://www.milliyet.com.tr/15-temmuz-sehitleri-icin-ilgaz-dagi-kastamonu-yerelhaber-2171458/>.
- Anonim. (2017, 1 Ağustos). Ilgaz Dağı biyoçeşitlilik envanteri çıkarılıyor. *Hürriyet*. Erişim adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/ilgaz-dagi-biyocesitlilik-envanteri-cikariliyor-40537353>.

- Anonim. (2017, 9 Ağustos). Ilgaz Dağı'nda imar planı yenileme incelemesi. *Hürriyet*. Erişim adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/ilgaz-daginda-imar-plani-yenileme-incelemesi-40544639>.
- Anonim. (2017, 22 Ağustos). Ilgaz Dağı'nda alternatif bir turizm, *Hürriyet*. Erişim adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/ilgaz-daginda-alternatif-bir-turizm-40558313>.
- Anonim. (2017, 27 Ağustos). 11'nci Ilgaz Dağı Kültür ve Sanat Festivali. *Hürriyet*. Erişim adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/11nci-ilgaz-dagi-kultur-ve-sanat-festivali-40562953>.
- Anonim. (2017, 11 Eylül). Ilgaz Dağı Milli Parkı'nı 1703 kişi ziyaret etti. *Hürriyet*. Erişim adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/ilgaz-dagi-milli-parkini-1703-kisi-ziyaret-ett-40575822>.
- Anonim. (2017, 22 Eylül). Ilgaz Dağı'nda yoga festivali, *Hürriyet*. Erişim adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/ilgaz-daginda-yoga-festivali-40587416>.
- Anonim. (2017, 24 Eylül), Ilgaz Dağı'nda oryantiring yarışları, *Haber7*. Erişim adresi: <http://www.haber7.com/kastamonu/2431662-ilgaz-daginda-oryantiring-yarisleri>.
- Anonim. (2017, 26 Ekim). Ilgaz Dağı Milli Parkı'nda yön ve bilgilendirme levhaları yenilendi. *Hürriyet*. Erişim adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/ilgaz-dagi-milli-parkinda-yon-ve-bilgilendirme-40623046>.
- Anonim. (2017, 30 Ekim). Ilgaz Dağı'na ilk kar yağdı, *haberler.com*. Erişim adresi: <https://www.haberler.com/ilgaz-dagi-na-ilk-kar-yagdi-10189248-haberi/>.
- Anonim. (2017, 30 Ekim). Ilgaz'a cumhuriyet tırmanışı başarıyla tamamlandı. *Hürriyet*. Erişim adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/ilgaza-cumhuriyet-tirmanisi-basariyla-tamamlan-40628023>.
- Anonim. (2017, 20 Kasım). Ilgaz'da sonbahar fotoğraf meraklılarını büyülüyor. *Milliyet*. Erişim adresi: <http://www.milliyet.com.tr/ilgaz-da-sonbahar-fotograf-meraklilarini-kastamonu-yerelhaber-2413224/>.
- Anonim. (2017, 6 Aralık). Ilgaz Dağı kayıyor! Tesisleri boşaltın... *Sözcü*. Erişim adresi: <https://www.sozcu.com.tr/2017/gundem/ilgaz-dagi-kayiyor-tesisleri-bosaltin-2120188/>.

Anonim. (2017, 6 Aralık). Türkiye Kayak Federasyonu'ndan "İlgaz Dağı" açıklaması, *Habertürk*. Erişim adresi: <http://www.haberturk.com/turkiye-kayak-federasyonu-ndan-ilgaz-dagi-aciklamasi-1743522>.

Anonim. (2017, 6 Aralık). Ilgaz Dağı tesisleri kapanmıyor, *Milliyet*. Erişim adresi: <http://www.milliyet.com.tr/ilgaz-dagi-tesisleri-kapanmiyor-kastamonu-yerelhaber-2450287/>.

Anonim. (2017, 6 Aralık). Ilgaz Dağı kayıyor tesisleri boşaltın!.. *haberler.com*. Erişim adresi: <https://www.haberler.com/ilgaz-dagi-kayiyor-tesisleri-bosaltin-2-10319031-haberi/>.

Anonim. (2017, 6 Aralık). Ilgaz Dağı kayıyor. *Takvim Gazetesi*. Erişim adresi: <https://www.takvim.com.tr/guncel/2017/12/07/ilgaz-dagi-kayiyor>.

Anonim. (2017, 8 Aralık). Ilgaz Dağı'ndaki tesisler hakkında açıklama... *Hürriyet*. Erişim adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/ilgaz-dagindaki-tesisler-hakkinda-aciklama-40671896>.

Anonim. (2017, 8 Aralık). Ilgaz Dağı iddiasına ilişkin valilikten açıklama. *HaberTürk*. Erişim adresi: <http://www.haberturk.com/ilgaz-dagi-iddiasina-iliskin-valilikten-aciklama-1747251>.

Anonim. (2017, 26 Aralık). Ilgaz otelleri yüzde 100 doluluk oranına ulaştı, *Hürriyet*. Erişim adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/ilgaz-otelleri-yuzde-100-doluluk-oranina-ulasti-40690828>.

Anonim. (2017, 29 Aralık). Ilgaz Dağı'na yılbaşı ilgisi, *haberler.com*. Erişim adresi: <https://www.haberler.com/ilgaz-dagi-na-yilbasi-ilgisi-10401589-haberi/>.

Anonim. (2017, 31 Aralık). Ilgaz Dağı Kayak Merkezi'nde yılbaşı yoğunluğu, *Milliyet*. Erişim adresi: <http://www.milliyet.com.tr/ilgaz-dagi-kayak-merkezi-nde-yilbasi-kastamonu-yerelhaber-2502452/>.

The Demand and Development of Winter Tourism on Ilgaz Mountain

---

Extended Abstract

---

1. Introduction

Turkey has the Beydağları, Toros, Balkans, Aladağlar, Munzur, Cilo, Sat and Kaçkar mountains, which are the stretches of the Alp-Himalayan mountain and were formed in the same time period as the Alps in Europe. They have the same height and the same flora, but these mountains are two to three times the height of the Alps. Although Turkey's winter tourism potential supply is so high, it can be said that it cannot achieve the position it deserves due to the shortcomings of the infrastructure. Especially for this reason, in Turkey's Tourism Strategy 2023, a number of action plans have been developed and implemented to improve winter tourism.

As of 2018, there are a total of 60 ski areas in Turkey. Of these areas, 29 are winter sports tourism centers. 9 of these centers are active and 7 have not been fully realized. For the remaining 13 centers, they cannot participate in winter tourism activities due to the lack of any mechanical facilities. Two of the first 16 centers mentioned are located on the Ilgaz Mountain. Due to the variety of flora and fauna that Ilgaz Mountains have, it was declared as National Park in 1976 and was taken under protection. It was declared as a winter sports tourism center for the first time in 1997. In this study, the changes that Ilgaz, which is an untouched winter tourism destination compared to its competitors in Turkey, have undergone in the last decade in terms of touristic demand was discussed. The aim of this study was to give information to relevant researchers and stakeholders by sorting statistical data and information regarding the destination.

2. Method

In order to examine the changes that Ilgaz Mountains have gone through in terms of winter tourism, a document analysis method was applied. Firstly, data on room numbers and accommodation capacities in facilities at the Ilgaz Mountains have been reached. Afterwards, data on the number of tourists, average overnight stays of the tourists, the average length of stay and occupancy rates of the facilities were collected. Data were obtained by compiling tourism statistics of the Ministry of Culture and Tourism. Since the Ministry of Culture and Tourism started sharing these data for the first time in 2007, the research was limited to the period between 2007 and 2016. Data obtained consist of annual data. In order to evaluate the historical data in a more inclusive manner, all published news on tourism related to the Ilgaz Mountains were compiled. By this way, it was planned to make more explanatory information transmission. Data were accessed via the Google news link using the keyword "Ilgaz Mountain". Since the statistical data for the facilities began in 2007, the news items were also restricted to the period between January 1, 2007 and December 31, 2017. Duplicate publications were removed and a total of 14 pages of news were evaluated. The news on tourism, which is included in the evaluation, is classified according to years and their contents.

3. Results and Discussion

When the number of visitors and the average length of stay of visitors are examined, a parallel relationship was detected between the two variables. However, the difference became significant especially in 2012 and 2013. In 2012, while the number of arrivals was 49.838, the average number of overnight stays was determined as 101.085. In 2013, the number of arrivals was decreased to 44.981 and the average number of overnight stays was recorded as 97.552. Despite

the slight increase in the number of arrivals to the facility, the average number overnight stays has increased significantly. While the average length of stay ranged from 1 to 1.5 days before and after, it exceeded two days in 2012-2013. Although the average length of stay the visitors increased in 2012-2013, the occupancy rates of the facilities did not increase significantly. Even in 2013, a decrease compared to 2012 was determined. On the other hand, occupancy rates reached the highest level with 66% in 2015. In 2016, it decreased to 37%.

Considering the statistical data obtained, it was determined that there were some fluctuating times. In order to be able to question the reasons for this situation more clearly, all the published news about Ilgaz that can be related to tourism were compiled. As a result of the evaluation, it was observed that the first news was published in 2012. There was an increase in the news in 2014 and later; however, it reached its peak in 2017. With five different newspapers, the most published news topic is about the claim that Turkey Ski Federation requested the evacuation of the facility due to the fact that they identified landslides but those concerned ignored it. It can be accepted natural that this news was published by many newspapers since it is eventful. Following this news, 60-million-year-old sea fossil found on the hill of Hacet was among the news that attracted interest in both domestic and foreign sources.

4. Conclusion

Although the first facility investments on the Ilgaz Mountains were realized in 1997, the first statistical data on Ilgaz started to be shared after ten years. While the average number of visitors coming to the facility between 2007 and 2010 was 21.500 and this figure was increased to 27.000 in 2011. While the average staying time of the visitors increased to 1.3 in 2008 and 2011, it was around 1.2 in the years between. The occupancy rates of the facilities were 30% in 2007 and 2010, and they were around 40% in 2008, 2009 and 2011. Until this date, the highest acceleration was recorded as 46.43% in 2011.

In 2017, many activities were carried out in order to contribute to the promotion of Ilgaz Mountains and to increase its awareness. Yoga festival, orienteering races were organized for the first time. Besides, the zipline line, which is frequently used in order to provide a different experience to the visitors in the Black Sea, has been established. The fast tobogganing races were organized with the aim of traditionalizing. On the mountains, reconstruction works were initiated and it was decided to issue a biodiversity inventory with the possible contribution of the found fossil. All these activities demonstrate that the attempt was to diversify the touristic activities by keeping the beauties of Ilgaz Mountain. In addition, a number of renovations regarding signs and signalization, which are of great importance to tourists, have been carried out.